

Verklaar u nader!

Gerard Ouweneel

Nog tien jaar en de wereld begint aan een nieuwe eeuw. 's-Gravenhage doet er goed aan zich schrap te zetten, want in Nederland zal stellig iedere belangengroep zijn nota presenteren hoe het na het magische jaar 2000 verder moet. Zal de doorsnee-Nederlander vinden dat 'de overheid er iets aan moet doen' en vervolgens genoeglijk verder leven?

Najaar 1987 vielen in Amsterdam twee tentoonstellingen te bewonderen: 'Nederlandse landschapschilders uit de zeventiende eeuw' en 'Nederland 2050'. Diegene die het opbracht beide tentoonstellingen op één dag te doen, had huiswaarts kerend heel wat te overdenken. Nederland 2050 beoogde een beeld te geven hoe ons land en zijn bewoners over ruim een halve eeuw zullen reilen en zeilen. Omdat weinig aangegeven werd of en hoe de problemen waarmee de natie thans worstelt, dan opgelost zijn, boette Nederland 2050 aan zeggingskracht in. Het Nederlandse landschap van drie eeuwen terug gaf de bezoeker meer boodschap mee. Zulks wellicht omdat het moeite kostte Nederland en zijn landschap omstreeks 2050 in volle omvang te aanvaarden, zodat een vlucht naar het landschap van onze natie van weleer uitweg bood. Een vergelijking tussen Nederland anno 1990 en het land van niet drie eeuwen maar van slechts veertig jaar terug, geeft de auteur al een brok in de keel. Tenzij science-fictionachtige situaties tot een technisch-economische revolutie zullen leiden, zullen de stilte en leegte van het land waardoor ik voor het eerst trok op zoek naar vogels, nooit meer te ervaren zijn. Dat houdt bezig. Maar herinneringen zijn er om te koesteren, niet om een beleid op af te stemmen. Daarom zullen ook natuurbeschermers moeten inspelen op feiten, in plaats van mijmeringen over dromenland.

Voorjaar 1989 struikelde het kabinet op het milieu. Daarmee werd voor een breed publiek duidelijk hetgeen insiders reeds langer wisten: willen natuur en milieu in dit land - en waarlijk niet alleen hier - een kans krijgen, dan zullen er politieke knopen moeten worden doorgehakt. Prompt na de val van het kabinet wierpen alle politieke partijen zichzelf de mantel om de schouder van de grote voorvechter voor het behoud van natuur en milieu. Ook de partijen die tot dien het kabinet vormden en wiens volksvertegenwoordigers geen vinger uitstaken toen hun verantwoordelijke ministers natuurbescherming in een parkeerbaan plaatsten. Want immers, budgetten werden gesnoeid, plannen gingen de ijskast in en murw gemaakt door in rap tempo doorgevoerde reorganisaties en opgelegde beperkingen, werd onze staatsnatuurbescherming ondergebracht bij het ministerie van Landbouw en Visserij. Het immense aandeel van de agrarische sector in hetgeen in dit land allemaal misgaat met natuur en milieu, is pijnlijk onthuld. Weinig vindingsrijkheid is nodig om te beseffen in wat voor onwerkbare positie natuurbescherming op dat departement verkeert. Daarom, dan liever nóg maar een reorganisatie maar dan de juiste, namelijk natuur weg bij 'Landbouw'. Heren politici, dát zijn de consequenties van de tijdens uw verkiezingen zo kwistig rondgestrooide beloften... verklaar u nader!

Maar er is meer. De staatsschuld beloopt 370 miljard gulden en vele instanties hebben hun hoop gevestigd op het Binnenhof, al dan niet gesecondeerd door politici die zomer 1989 het land rondgingen met hun bespiegelingen en beloften. De wereld en Nederland staan aan het begin van de jaren negentig. Die komende tien jaar zullen doorslaggevend beslissend zijn voor natuur en milieu in Nederland en grote delen van de wereld. In ons land heeft de overheid de toon gezet voor een geduchte zwenking die echter, indien deze al wordt gemaakt, volgens vele deskundigen nog veel te gering zal zijn. Daarom, de tijd dat alleen 'de overheid er iets aan moet doen' is voorbij, als die wijze van redeneren al ooit opging.

Daarom, willen wij over tien jaar beginnen aan een volgende eeuw met binnen onze grenzen niet alleen mensen en afval maar ook met Zeehonden, Lepelaars, Distelvlinders en Kievitsbloemen, dan zullen wij ook als individu die zwenking in onze manier van leven moeten maken. En zal 'verklaar u nader!' niet allereerst tot die overheid of buurman moeten worden gericht, maar aan onszelf.

■ G.L. Ouweneel, Lijster 17, 3299 BT Maasdam

Dat er veel geld voor het milieu vrijgemaakt moet worden is nu voor iedereen wel duidelijk. Een tweede probleem is echter hoe en waarvoor dit geld straks moet worden gebruikt, opdat er niet veel geld onnodig over de balk gegooid zal worden.

J.T.